

Ministarstvo
finansija

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

Br:02-01-041/26-5654/1

Podgorica, 25.02.2026. godine

Za: MINISTARSTVO SOCIJALNOG STARANJA, BRIGE O PORODICI I DEMOGRAFIJE, Eko efikasna zgrada, Cetinjski put bb

n/r: gdina Damira Gutića, ministra

Veza: Vaš akt br. 07-128/26-1019/1 od 24.02.2026. godine

Predmet: Mišljenje na Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti

Poštovani gospodine Gutiću,

Povodom *Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti*, Ministarstvo finansija daje sledeće:

MIŠLJENJE

Na tekst Predloga zakona i pripremljeni Izvještaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta uticaja na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Izmjene i dopune Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti donose se u cilju unapredjenja sistema usluga socijalne i dječje zaštite, jačanje deinstitucionalizacije i prevencije institucionalizacije, profesionalizacija i unapređenje hraniteljstva i porodičnog smještaja, unapređenje zaštite djece i drugih žrtava seksualnog nasilja, uspostavljanje integrisanog pristupa u pružanju usluga, podsticanje radne aktivacije korisnika, unapređenje finansiranja i upravljanja sistemom socijalne i dječje zaštite.

Naime, u cilju profesionalizacije i unapređenja hraniteljstva i porodičnog smještaja, Predlogom zakona, predviđeno je osnivanje Centra za hraniteljstvo i porodični smještaj. Njegovo osnivanje predviđeno je u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona. Takođe, u cilju unapređenja zaštite djece i drugih žrtava seksualnog nasilja predviđeno je uvođenje Barnahus modela kao integrisanog, multidisciplinarnog pristupa i osnivanje posebne javne ustanove za zaštitu djece, odraslih i starih lica žrtava seksualnog nasilja i eksploatacije, smanjenje retraumatizacije i unapređenje pristupa pravdi. Njegovo osnivanje predviđeno je u roku od osam mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Nadalje, posebnim članom precizirano je i finansiranje informacionog sistema socijalne i dječje zaštite kojim se precizira da se sredstva za isto obezbjeđuju u budžetu države. Takođe, članom 167 detaljnije se precizira način finansiranja prava iz socijalne i dječje zaštite, naime precizira se podjela nadležnosti između države i jedinica lokalne samouprave kao i model sufinansiranja u zavisnosti od stepena razvijenosti opština. Kako je navedeno u dostavljenom obrazloženju predložene izmjene će dugoročno posmatrano dovesti do smanjenju novčanih sredstva koja se izdvajaju iz državnog budžeta za usluge podrške za život u zajednici, imajući u vidu da je predviđeno da država učestvuje u finansiranju usluga ako se jedinica lokalne

samouprave u listi stepena razvijenosti jedinice lokalne samouprave nalazi u prvoj grupi u iznosu od 100%, u drugoj grupi u iznosu od 80%, a u trećoj grupi u iznosu od 70% i u četvrtoj grupi u iznosu od 60%.

Uvidom u dostavljeni Predlog zakona i Izvještaj o sprovedenoj analizi procjene uticaja propisa utvrđeno je da implementacija istog zahtijeva dodatno izdvajanje finansijskih sredstava iz budžeta države i to u 2026. godini iznos od 155.000,00€, u 2027. godini 1.020.000,00€ i u narednim godinama u iznosu od 1.590.000,00€.

Sredstva potrebna u 2026. godini nijesu planirana Zakonom o budžetu za 2026. godinu u okviru sredstava opredijeljenih Ministarstvu socijalnog staranja, brige o porodici i demografije.

Imajući u vidu da je u četvrtom kvartalu tekuće godine predviđeno osnivanje Centra za hraniteljstvo i porodični smjestaj kao i osnivanje ustanove za zaštitu od seksualnog nasilja djece i odraslih i starih lica i da će se isti finansirati iz državnog budžeta, Ministarstvo finansija, sa aspekta budžeta, ukazuje da isti nije prepoznat Zakonom o budžetu za 2026. godine kao posebna aktivnost u okviru nadležnog Ministarstva, te da je za početak funkcionisanja odnosno finansiranja iste potrebno obezbijediti zakonske preduslove, između ostalog i kroz usvajanje izmjena Zakona o budžetu Crne Gore za 2026. godine.

Imajući u vidu navedeno kao i značaj donošenja Zakona, Ministarstvo finansija, sa aspekta budžeta, u načelu nema primjedbi na Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti uz obavezu da se sredstva potrebna u 2026. godine obezbijede iz sredstava opredijeljenih Ministarstvu socijalnog staranja, brige o porodici i demografije Zakonom o budžetu za 2026. godinu uz potrebu sagledavanja prethodno navedenih komentara, dok će sredstva potrebna za realizaciju Zakona u narednim godinama biti predmet razmatranja prilikom procesa izrade godišnjeg zakona o budžetu.

S poštovanjem,

MINISTAR
mr Novica Vuković

ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O SOCIJALNOJ I DJEČJOJ ZAŠTITI

Član 1

U Zakonu o socijalnoj i dječjoj zaštiti („Službeni list CG“, br. 27/13, 1/15, 42/15, 47/15, 56/16, 66/16, 1/17, 31/17, 42/17, 50/17, 59/21, 145/21, 3/23, 48/24, 33/25, 122/25 i 160/25) u članu 4 stav 2 posle tačke 3) dodaje se nova tačka koja glasi:

„3a) porodica kojoj je usljed posebnih okolnosti i socijalnog rizika potreban odgovarajući oblik socijalne i dječje zaštite.“

Član 2

U članu 19 stavu 1 tački 8 poslije riječi „živi“ dodaje se zarez i riječi: „izuzev člana porodice koji je zaključio ugovor o radu na stalnim sezonskim poslovima;“.

Posle tačke 15) dodaje se nova tačka 15a) koje glasi:

„Barnahus model predstavlja multidisciplinarni, djetetu prilagođen pristup, za djecu žrtve i svedoke seksualnog nasilja, seksualnog zlostavljanja i eksploatacije koji objedinjuje i koordinira usluge različitih nadležnih organa i službi na jednom mjestu, prilagođenom potrebama djeteta, kako bi se smanjila trauma, pružila sveobuhvatna podrška i obezbijedio pristup pravdi;“.

Član 3

Član 22 stav 1 tačka 6 mijenja se i glasi:

„ 6) pojedinac, odnosno član porodice sposoban za rad nije u radnom odnosu, izuzev ako je član porodice zaključio ugovor o radu na stalnim sezonskim poslovima, u skladu sa zakonom.“

Član 4

U članu 23 poslije riječi: “ovog zakona” dodaju se riječi: “i prihodi člana porodice ostvareni za period trajanja ugovora o radu na stalnim sezonskim poslovima.“

Član 5

U članu 31a u stavu 1 poslije tačke 4 dodaje se nova tačka koja glasi:

“5) korisnik materijalnog obezbjeđenja i poslodavac zaključe novi ugovor o radu na stalnim sezonskim poslovima za narednu sezonu.“

Član 6

U članu 43 poslije stava 2 dodaje se novi stav koji glasi:

“Dijete korisnik lične invalidnine ostvaruje pravo na dodatak za djecu do navršene 18. godine života, a ako je na redovnom školovanju u srednjoj školi, do kraja roka propisanog za to školovanje.“

Dosadašnji st. 3 i 4 postaju st. 4 i 5.

Član 7

Čl. od 60 do 72 mijenjaju se i glase:

“Vrste usluga

Član 60

(1) Usluge u oblasti socijalne i dječje zaštite su:

- 1) podrška za život u zajednici;
- 2) savjetodavne usluge;
- 3) smještaj;
- 4) druge usluge.

(2) Korisnik može da koristi jednu ili više usluga, u skladu sa potrebama i procjenom.

(3) Bliže uslove za pružanje i korišćenje usluga, normative i minimalne standarde usluga iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Podrška za život u zajednici

Član 61

(1) Usluge podrške za život u zajednici obuhvataju podršku korisniku u obavljanju svakodnevnih aktivnosti, razvijanje i jačanje vještina za samostalan život, unapređenju sposobnosti korisnika i omogućavaju socijalnu uključenost i aktivno učešće korisnika u zajednici.

(2) Usluge iz stava 1 ovog člana su: dnevni boravak, pomoć u kući, personalna asistencija, stanovanje uz podršku, svratište i druge usluge podrške za život u zajednici.

(3) Dnevni boravak je usluga koji podstiče razvoj, očuvanje i unapređenje sposobnosti korisnika obezbjeđujući podršku korisniku i porodici koja se pruža u posebno organizovanom prostoru.

(4) Pomoć u kući je usluga kojom se korisniku pruža podrška u obavljanju svakodnevnih aktivnosti u njegovom domu kroz pružanje praktične pomoći i podrške korisniku radi unapređenja kvaliteta života.

- (5) Personalna asistencija pruža se korisniku lične invalidnine, odnosno dodatka za njegu i pomoć koji je u radnom odnosu, odnosno uključen u sistem visokog obrazovanja, odnosno sistem obrazovanja odraslih u cilju podrške za obavljanje svakodnevnih aktivnosti, samostalnog života u zajednici i socijalne uključenosti.
- (6) Stanovanje uz podršku je usluga kojom se korisnicima obezbjeđuje odgovarajući smještaj i podrška za osamostaljivanje, socijalnu uključenost i aktivno učešće u zajednici.
- (7) Svrtište je usluga koja omogućava privremenu ili povremenu podršku u toku dana u cilju zadovoljavanja trenutnih potreba korisnika, kao i informisanje korisnika o drugim pravima u zajednici.

Savjetodavne usluge

Član 62

- (1) Savjetodavne usluge su usluge koje se pružaju u cilju podrške, informisanja i savjetovanja o pravima, mogućnostima i načinima rješavanja ličnih, porodičnih problema i kriznih situacija.
- (2) Usluge iz stava 1 ovog člana obuhvataju savjetovanje, psihosocijalnu podršku, intenzivnu podršku porodici, socijalno mentorstvo, SOS telefon i druge savjetodavne usluge.
- (3) Savjetovanje je usluga koja omogućava pružanje stručne pomoći i podrške kroz individualni, odnosno grupni rad, u cilju prepoznavanja, razumijevanja i rješavanja ličnih, porodičnih i drugih poteškoća koje utiču na njegov svakodnevni život.
- (4) Psihosocijalna podrška je usluga kojom se obezbjeđuje stručna pomoć i organizovana podrška korisniku radi očuvanja, unapređenja i razvoja njegovih psiholoških i socijalnih kapaciteta kroz intenzivan individualni, odnosno grupni rad i zasniva se na odnosu povjerenja i procesu tokom kojeg se radi na smanjivanju aktuelnih teškoća, poboljšanju razvojnih aspekata korisnika, pronalaženju najboljeg rješenja i prevazilaženju kriznih situacija.
- (5) Intenzivna podrška porodici je usluga koja se pruža radi očuvanja i osnaživanja porodice i djece u cilju ostvarivanja dobrobiti djeteta u njegovoj porodici, kroz pružanje stručne podrške.
- (6) Socijalno mentorstvo je usluga kojom se kroz individualni rad korisniku u riziku od socijalne isključenosti pruža stručna pomoć usmjerena na jačanju snaga i sposobnosti za uspješnije rješavanje nepovoljnih životnih prilika i bolju integraciju u zajednicu.
- (7) SOS telefon je usluga kojom se korisniku obezbjeđuje besplatna, povjerljiva pomoć i podrška putem telefonske linije u cilju zaštite od nasilja, zanemarivanja, zlostavljanja ili posebnih okolnosti i socijalnog rizika kroz informisanje, upućivanje i savjetovanje.

Smještaj

Član 63

(1) Smještaj je usluga koja podrazumijeva boravak korisnika: na hraniteljstvu, porodičnom smještaju, u ustanovi, prihvatilištu - skloništu, maloj grupnoj zajednici, predah smještaj i druge vrste smještaja.

Hraniteljstvo

Član 64

Usluga hraniteljstva obezbjeđuje se djeci i mladima u skladu sa zakonom kojim se uređuju porodični odnosi.

Porodični smještaj

Član 65

Usluga porodičnog smještaja obezbjeđuje se trudnici, samohranom roditelju sa djetetom do navršene treće godine života, odraslom i starom licu, kojima je usljed socijalnih prilika potrebno zbrinjavanje.

Vrste hraniteljstva i porodičnog smještaja

Član 66

Hraniteljstvo i porodični smještaj obezbjeđuje se kao:

- 1) standardno hraniteljstvo, koji se obezbjeđuje djeci i mladima bez roditeljskog staranja i djeci i mladima čiji je razvoj ometen porodičnim prilikama, radi čuvanja, njege i vaspitanja do povratka roditeljima, usvojenja, odnosno osamostaljivanja;
- 2) standardni porodični smještaj, koji se obezbjeđuje trudnici i samohranom roditelju sa djetetom do treće godine života, radi podrške roditelju za preuzimanje samostalne brige o djetetu, kao i odraslom i starom licu, kojima je usljed socijalnih prilika potrebno zbrinjavanje;
- 3) hraniteljstvo uz intenzivnu ili dodatnu podršku, koji se obezbjeđuje djetetu koje ima smetnje u razvoju, odnosno invaliditet, teškoće u razvoju, kao i mladom licu sa invaliditetom radi zadovoljavanja potreba i podrške u prevazilaženju teškoća;
- 4) porodični smještaj uz intenzivnu ili dodatnu podršku, koji se obezbjeđuje trudnici, samohranom roditelju sa djetetom do navršene treće godine života, odraslom i starom licu koji su korisnici lične invalidnine, odnosno dodatka za njegu i pomoć, u skladu sa zakonom;
- 5) urgentno hraniteljstvo, koji se obezbjeđuje najduže 30 dana u toku godine djetetu, odnosno mladom licu koje je žrtva ili kada postoji opasnost da će postati žrtva zanemarivanja, zlostavljanja, eksploatacije i nasilja u porodici, kao i u slučaju iznenadne spriječenosti roditelja da brinu o djetetu;
- 6) urgentni porodični smještaj, koji se obezbjeđuje najduže 30 dana u toku godine trudnici i samohranom roditelju sa djetetom do navršene treće godine života, odraslom i starom licu koja

su žrtve ili kada postoji opasnost da će postati žrtve zanemarivanja, zlostavljanja, eksploatacije i nasilja u porodici, kao i u slučaju iznenadne ugroženosti njihovih egzistencijalnih potreba;

7) predah hraniteljstvo, koji se obezbjeđuje najduže 45 dana u toku godine djetetu i mladom licu sa smetnjama i teškoćama u razvoju koje živi sa roditeljom, odnosno starateljom;

8) predah porodični smještaj, koji se obezbeđuje najduže 45 dana u toku godine odraslom ili starom licu koje je korisnik prava na ličnu invalidninu, odnosno dodatka za njegu i pomoć i živi u svojoj porodici.

Pružaoци hraniteljstva i porodičnog smještaja

Član 67

- (1) Uslugu hraniteljstva i porodičnog smještaja pruža fizičko lice u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuju porodični odnosi.
- (2) Uslugu iz stava 1 ovog člana pruža fizičko lice koje je procijenjeno kao podobno, uspješno je završilo obuku i dobilo licencu za pružanje te usluge.
- (3) Procjenu podobnosti fizičkog lica za pružanje usluge hraniteljstva i porodičnog smještaja, stručnu podršku i obuku, vrši Centar za hraniteljstvo i porodični smještaj.
- (4) Pružalac usluge hraniteljstva i porodičnog smještaja ima pravo na stručnu podršku, naknadu troškova smještaja korisnika i naknadu za rad.
- (5) Izuzetno od stava 4 ovog člana pružalac usluge hraniteljstva i porodičnog smještaja koji nije sa kornisnikom u krvnom srodstvu u pravoj liniji ili srodnik u pobočnoj liniji, zaključno sa trećim stepenom srodstva ima pravo na uplatu doprinosa za obavezno socijalno osiguranje ako nije osiguran po drugom osnovu, u skladu sa zakonom.
- (6) Međusobna prava i obaveze između pružaoca usluge hraniteljstva, odnosno porodičnog smještaja i Centra za hraniteljstvo i porodični smještaj, uređuju se ugovorom.
- (7) Bliže uslove za procjenu podobnosti lica za pružanje usluge hraniteljstva i porodičnog smještaja, program i način sprovođenja obuke i pružanje stručne podrške, za dobijanje licence, kao i za naknadu troškova hraniteljstva i porodičnog smještaja i naknadu za rad za pružaoca usluge propisuje Ministarstvo.

Smještaj u ustanovu

Član 68

- (1) Usluga smještaja u ustanovu pruža se radi obezbjeđivanja bezbjednog i stimulativnog okruženja, u okolnostima kada to nije moguće obezbjeđiti u porodici i zajednici.
- (2) Smještaj u ustanovu djece i mladih obezbeđuje se u cilju pripreme djece i mladih za povratak biološkoj porodici, smještaj u hraniteljsku porodicu, usvojenje, ili osposobljavanje da se kao nezavisne odrasle osobe integrišu u zajednicu u najkraćem mogućem roku, kao i radi zadovoljavanju njihovih kratkoročnih, srednjoročnih i dugoročnih potreba, razvijanju

sposobnosti, znanja i praktičnih vještina neophodnih u svakodnevnom životu, uspostavljanju samopoštovanja i poverenja u odnosima sa drugima.

- (3) Smještaj u ustanovu odraslih i starijih lica i lica sa invaliditetom obezbjeđuje se radi održanja ili unaprjeđenja kvaliteta života, njihove samostalnosti, odnosno pripreme za održiv nezavisan život.
- (4) Smještaj djeteta u ustanovu obezbjeđuje se u slučaju kada centar za socijalni rad procijeni da se ne može obezbijediti ostanak djeteta u porodici, kroz pružanje podrške porodici, odnosno ne može se obezbijediti hraniteljstvo, odnosno kada to nije u najboljem interesu djeteta.
- (5) Djetetu mlađem od sedam godina života ne obezbjeđuje se smještaj u ustanovu.
- (6) Djetetu sa problemima u ponašanju mlađem od 12 godina života obezbjeđuje se smještaj u ustanovu za djecu bez roditeljskog staranja.
- (7) Izuzetno od stava 5 ovog člana djetetu mlađem od sedam godina života može se obezbijediti smještaj u ustanovu, ako se ne može obezbijediti zaštita iz stava 2 ovog člana i ako za to postoje naročito opravdani razlozi, uz prethodnu saglasnost Ministarstva.
- (8) Smještaj u ustanovu pruža se korisniku tako da obezbjeđuje pripremu za njegov povratak u biološku porodicu, odlazak u drugu porodicu, odnosno pripremu korisnika za samostalan život.
- (9) Centar za socijalni rad dužan je da smještaj djeteta u ustanovu preispituje najmanje jednom u šest mjeseci, a smještaj odraslog i starijeg lica u ustanovu najmanje jednom u 12 mjeseci.
- (10) Korisniku smještaja u ustanovu ne može prestati smještaj prije nego što centar za socijalni rad obezbijedi uslove za smještaj u drugu ustanovu, porodični smještaj, hraniteljstvo ili drugi oblik socijalne i dječje zaštite.

Smještaj u prihvatilištu - skloništu

Član 69

- (1) Usluga smještaja u prihvatilištu - skloništu pruža se korisniku kojem su ugroženi bezbjednost, život i zdravlje, a može biti privremeni do tri dana i dugotrajni najduže 12 mjeseci.
- (2) Usluga smještaja u prihvatilištu - skloništu pruža se radi zadovoljavanja osnovnih potreba, osiguranja bezbjednosti u kriznim situacijama, procjene potreba za drugim uslugama i započinjanja procesa pomoći korisniku za uspostavljanje stabilnog porodičnog ili nezavisnog života, prevazilaženja krizne situacije i uspostavljanja održivih rješenja u budućnosti, kao i radi uspostavljanja osjećanja sigurnosti kao osnove za dalji napredak i osnaživanje korisnika i podizanja njihove sposobnosti za bezbjedan život i uključivanje u zajednicu.

Smještaj u malu grupnu zajednicu

Član 70

- (1) Usluga smještaja djece u malu grupnu zajednicu obezbjeđuje se radi pripreme djeteta za povratak porodici, smještaju na hraniteljstvo ili osposobljavanje da se kao nezavisna odrasla osoba integriše u zajednicu u najkraćem mogućem roku, kao i radi zadovoljavanja kratkoročnih, srednjoročnih i dugoročnih potreba, razvijanja sposobnosti, znanja i praktičnih vještina neophodnih u svakodnevnom životu, uspostavljanja samopoštovanja i povjerenja u odnosima sa drugima.
- (2) Usluga smještaja odraslih i starijih lica i lica sa invaliditetom u malu grupnu zajednicu obezbjeđuje se radi održanja ili unaprjeđenja kvaliteta života, samostalnosti, odnosno pripreme za nezavisan život.

Predah smještaj

Član 71

- (1) Usluga predah smještaja je privremeni i povremeni smještaj, djeteta sa smetnjama u razvoju odnosno invaliditetom, odraslog i starijeg lica sa invaliditetom, kao i djeteta, odraslog i starijeg lica kojem je usljed posebnih okolnosti i socijalnog rizika potreban odgovarajući oblik zaštite.
- (2) Usluga predah smještaja obezbjeđuje se kao dnevni, vikend ili višednevni smještaj, u cilju pružanja podrške porodici u održavanju i poboljšanju kvaliteta njihovog života s ciljem ostanka djeteta, mladog lica, odnosno odraslog i starijeg lica u porodici.
- Usluga predah smještaja pruža se najduže 45 dana u toku kalendarske godine.

Integrirani pristup u obezbjeđivanju usluga

Član 72

- (1) Integrirani pristup u obezbjeđivanju usluga podrazumijeva koordinisano, sveobuhvatno i međusobno povezano pružanje podrške nadležnih organa, organizacija, službi i jedinica lokalne samouprave i drugih, na način koji omogućava korisniku da dobije sveobuhvatnu i kontinuiranu podršku u skladu sa potrebama.
- (2) Nadležni organi državne uprave odnosno jedinica lokalne samouprave zaključuju sporazume o saradnji, odnosno protokole o postupanju s ciljem integrisanog pristupa u pružanja usluga, kojima uređuju međusobna, prava, obaveze, uloge i odgovornosti.
- (3) Obezbjeđenje kvaliteta usluga, vršenje nadzora i finansiranje usluga u okviru integrisanog pristupa vrši svaki organ državne uprave, odnosno jedinica lokalne samouprave u okviru svoje nadležnosti.

Član 8

Posle člana 72 dodaje se novi član 72a koji glasi:

Obezbjeđenje usluga

Član 72a

- (1) Usluge iz čl. 61, 62 i 69 ovog zakona za kojima postoji potreba, a mogu se efikasnije obezbijediti od strane drugih pružalaca usluga javnim pozivom ili javno-privatnim partnerstvom, obezbjeđuju se u skladu sa zakonom.
- (2) Bliže kriterijume i uslove za raspisivanje javnog poziva u smislu stava 1 ovog člana, propisuje nadležni organ državne uprave.
- (3) Država, odnosno opština može svoje resurse (npr. prostor, opremu i dr.) ustupiti na korišćenje radi pružanja usluge socijalne i dječje zaštite, ustanovi ili drugom obliku organizovanja, radi ispunjenja uslova za dobijanja licence.
- (4) Uslove i kriterijume za korišćenje resursa države odnosno opštine iz stava 3 ovog člana propisuje organ državne uprave nadležan za poslove upravljanja i raspolaganja državnom imovinom, odnosno opština.

Član 9

U članu 85 u stavu 2 poslije tačke 2) dodaje se nova tačka koja glasi:

“3) odraslog i starog lica u javnu ustanovu.”.

Član 10

Posle člana 111 dodaje se novi član koji glasi:

„Vršilac dužnosti direktora

111a

Ako direktoru javne ustanove prestane funkcija, odnosno ako mu prestane funkcija prije isteka mandata u skladu sa članom 111 ovog zakona, Upravni odbor imenuje vršioca dužnosti direktora iz reda zaposlenih u ustanovi koji ispunjavaju uslove za direktora, do izbora novog direktora, a najduže na period do šest mjeseci.

Izuzetno, vršilac dužnosti može se odrediti i u slučaju privremene spriječenosti za rad ili porodijskog ili roditeljskog ili usvojiteljskog ili hraniteljskog odsustva, dok traje privremena spriječenost za rad, porodijsko, roditeljsko, usvojiteljsko ili hraniteljsko odsustvo.

Vršiocu dužnosti direktora javne ustanove miruju prava i obaveze na radnom mjestu na kojem je zasnovao radni odnos, odnosno na kojem je prethodno bio raspoređen.

Zaposleni iz st. 1 i 2 ovog člana mora ispunjavati uslove iz člana 110 stav 5 ovog zakona.”.

Član 11

U članu 112 u stavu jedan, poslije tačke 4) dodaju se dvije nove tačke koje glase:

- „5) centar za hraniteljstvo i porodični smještaj,
- 6) ustanova za zaštitu od seksualnog nasilja djece i odraslih i starih lica.“

Član 12

Član 114 mijenja se i glasi:

“Centar za socijalni rad:

- 1) obavlja procjenu stanja, potreba, snaga i rizika korisnika i drugih lica značajnih za korisnika;
- 2) sačinjava i prati individualni plan usluga;
- 3) sačinjava nalaz i mišljenje;
- 4) rješava u prvom stepenu o zahtjevima za ostvarivanje prava iz socijalne i dječje zaštite;
- 5) preduzima mjere, pokreće i učestvuje u sudskim i drugim postupcima;
- 6) preduzima mjere i aktivnosti u slučaju neodložne intervencije;
- 7) pruža savjetodavnu i psihološku podršku korisnicima;
- 8) vodi evidencije i stara se o čuvanju dokumentacije korisnika;
- 9) obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom.

Neodložna intervencija iz stava 1 tačka 6 ovog člana pruža se u situacijama koje neposredno ugrožavaju život, zdravlje i bezbjednost korisnika i obezbjeđuje se 24 sata dnevno. Neodložnu intervenciju pruža centar za socijalni rad uz obaveznu saradnju sa drugim nadležnim organima, službama i pružaocima usluga.

Ako se usluga obezbjeđuje u slučaju neodložne intervencije, pružalac usluge je dužan da postupi po usmenom rješenju centra za socijalni rad. Kada organ, služba, odnosno pružalac usluga iz stava 3 ovog člana prvi stupi u kontakt sa korisnikom, o tome odmah obavještava nadležni centar za socijalni rad.”

Član 13

Poslije člana 116 dodaje se novi član

„Centar za hraniteljstvo i porodični smještaj

116a

Centar za hraniteljstvo i porodični smještaj obavlja sledeće poslove:

- 1) vrši procjenu podobnosti pružaoca usluge hraniteljstva, odnosno porodičnog smještaja;
- 2) vrši obuku pružaoca usluge hraniteljstvo, odnosno porodični smještaj;

- 3) vrši pripremu korisnika i pružaoca usluge hraniteljstvo, odnosno porodični smještaj;
- 4) izrađuje i prati individualne planove rada za uslugu hraniteljstvo, odnosno porodični smještaj;
- 5) izdaje licencu za pružanje usluge hraniteljstvo, odnosno porodični smještaj;
- 6) vodi evidenciju i čuva dokumentaciju korisnika za uslugu hraniteljstvo, odnosno porodični smještaj;
- 7) pruža stručnu podršku korisniku i pružaocu usluge hraniteljstvo, odnosno porodični smještaj;
- 8) obavlja i druge poslove u vezi sa uslugom hraniteljstvo, odnosno porodični smještaj, u skladu sa zakonom.”

Član 14

U članu 117 posle stava 3 dodaju se dva nova stava koja glase:

„Javna ustanova iz člana 112 stav 1 tačka 6 ovog zakona pruža zaštitu djeci koja su žrtve i svjedoci grubog nasilja, seksualnog zlostavljanja i eksploatacije tokom krivičnog postupka i primjenjuje Barnahus model od strane stručnjaka iz oblasti socijalne i dječje zaštite, zdravstvene zaštite, pravosuđa i policije, kao i zaštitu odraslim i starim licima koja su žrtave seksualnog nasilja i eksploatacije kroz multisciplinarni pristup u zaštiti korisnika i objedinjuje i koordinira usluge različitih nadležnih organa i službi žrtvama seksualnog nasilja i eksploatacije.

Bliže uslove u pogledu prostora, opreme, kadra, načina rada i finansiranja za javnu ustanovu iz stava 4 ovog člana propisuje nadležni organ državne uprave, uz prethodno mišljenje organa državne uprave nadležnog za poslove zdravstvene zaštite, organa državne uprave nadležnog za organizaciju i rad sudova i državnog tužilaštva, organa državne uprave nadležnog za otkrivanje i rasvjetljavanje krivičnih djela za koja se gonjenje preuzima po službenoj dužnosti.“

Član 15

U članu 130 stav 3 mijenja se i glasi:

„Izuzetno od stava 2 ovog člana, licencu za obavljanje djelatnosti pružaocu usluge hraniteljstvo i porodični smještaj izdaje centar za hraniteljstvo i porodični smještaj, na period od dvije godine.“

Član 16

U članu 140 stav 2 mijenja se i glasi:

“Program obuke iz stava 1 ovog člana namijenjen je stručnim radnicima u centru za socijalni rad, stručnim radnicima, stručnim saradnicima i saradnicima u centru za hraniteljstvo i porodični smještaj i kod pružaoca usluge.”

Član 17

U članu 147 stav 1 mijenja se i glasi:
"Stručnom radniku, stručnom saradniku i saradniku koji je uspješno završio obuku u trajanju predviđenom akreditovanim programom obuke, izdaje se sertifikat."

Član 18

Član 154 mijenja se i glasi:

"Finansiranje prava iz socijalne i dječje zaštite

Član 167

- (1) Sredstva za osnovna materijalna davanja i usluge smještaja obezbjeđuju se u budžetu države, u skladu sa ovim zakonom.
- (2) Sredstva za obavljanje djelatnosti socijalne i dječje zaštite obezbjeđuju se u budžetu države i budžetu opštine, kao i vršenjem djelatnosti pružalaca usluga, u skladu sa ovim zakonom.
- (3) Sredstva za usluge socijalne i dječje zaštite obezbjeđuju se i putem učešća korisnika, odnosno njihovih srodnika koji su dužni da ih izdržavaju, donacija, poklona, zavještanja, legata, osnivanjem zadužbina i fondacija i dr, u skladu sa zakonom.
- (4) U budžetu opštine obezbjeđuju se sredstva za usluge podrške za život u zajednici i savjetodavne usluge, materijalna davanja iz socijalne i dječje zaštite propisana ovim zakonom.
- (5) Izuzetno od stava 4 ovog člana za uslugu stanovanje uz podršku, svratište, intenzivna podrška porodici i socijalno mentorstvo sredstva se obezbjeđuju u budžetu države.
- (6) Država učestvuje u finansiranju usluga iz stava 4 ovog člana, ako se:
  - jedinica lokalne samouprave u listi stepena razvijenosti jedinice lokalne samouprave nalazi u prvoj grupi, u iznosu od 100%;
  - jedinica lokalne samouprave u listi stepena razvijenosti jedinice lokalne samouprave nalazi u drugoj grupi, u iznosu od 80%;
  - jedinica lokalne samouprave u listi stepena razvijenosti jedinice lokalne samouprave nalazi u trećoj grupi, u iznosu od 70%;
  - jedinica lokalne samouprave u listi stepena razvijenosti jedinice lokalne samouprave nalazi u četvrtoj grupi, u iznosu od 60%.
- (7) Opština je dužna da donose godišnji plan usluga podrške za život u zajednici i savjetodavnih usluga do kraja trećeg kvartala tekuće godine za narednu godinu.
- (8) Kriterijume za finansiranje usluga iz stava 6 ovog člana, dinamiku prenosa sredstava, visinu sredstava, sadržinu godišnjeg plana usluga podrške za život u zajednici i savjetodavnih usluga utvrđuje nadležni organ državne uprave."

Član 19

Poslije člana 154 dodaju se novi član koji glasi:

“Finansiranje informacionog sistema socijalne i dječje zaštite

Član 154a

Sredstva za razvoj i održavanje informacionog sistema socijalne i dječje zaštite obezbjeđuju se u budžetu države, u skladu sa ovim zakonom.”.

Član 20

Član 156 briše se.

Član 21

Član 157 stav 2 poslije riječi “opštine”, dodaju se riječi: “uz prethodnu saglasnost nadležnog organa državne uprave”.

Stav 4 briše se.

Član 22

Član 158 mijenja se u glasi:

“Učešće u troškovima usluga socijalne i dječje zaštite

Član 158

- (1) Korisnik, roditelj, odnosno srodnik koji je dužan da izdržava korisnika i drugo pravno ili fizičko lice koje je preuzelo plaćanje, učestvuju u plaćanju usluge smještaja u ustanovu svim svojim prihodima, odnosno imovinom, a u plaćanju ostalih usluga svim svojim prihodima.
- (2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, u postupku ostvarivanja prava na uslugu prihodom korisnika, roditelja odnosno srodnika ne smatra se: lična invalidnina; dodatak za njegu i pomoć; naknada roditelju ili staratelju korisnika prava na ličnu invalidninu; naknada za rad pružaocu usluge hraniteljstva i pružaocu usluge porodičnog smještaja; naknada troškova smještaja korisnika na hraniteljstvu i porodičnom smještaju; dodatak za djecu; naknada za novorođeno dijete, odnosno naknada po osnovu rođenja djeteta za lice koje se nalazi na evidenciji nezaposlenih lica Zavoda za zapošljavanje i studenta ostvarena u skladu sa ovim zakonom; naknada za vrijeme stručnog osposobljavanja lica sa stečenim visokim obrazovanjem; naknada za vrijeme trajanja individualnog ugovora o obrazovanju kod poslodavca; primanja po osnovu nagrade; otpremnina pri odlasku u penziju; jednokratna novčana pomoć; naknada za otklanjanje posljedica od elementarnih nepogoda; primanje po osnovu učeničkog i studentskog standarda; naknada po osnovu smrti člana porodice; davanje koje se odnosi na obavezu izdržavanja lica koje ne živi u porodici; novčana pomoć i naknada troškova prevoza za lice koje se nalazi na evidenciji nezaposlenih lica Zavoda za zapošljavanje, za vrijeme obrazovanja i osposobljavanja i uključivanja u druge mjere usmjerene na povećanje zaposlenosti, odnosno smanjenje nezaposlenosti; novčana naknada za lice sa invaliditetom koje je na evidenciji nezaposlenih lica Zavoda za zapošljavanje; prihodi pojedinca odnosno člana porodice

ostvareni u skladu sa članom 31a st. 2 i 3 ovog zakona i prihodi člana porodice ostvareni za period trajanja ugovora o radu na stalnim sezonskim poslovima.

(3) Ako korisnik iz stava 1 ovog člana ima imovinu kojom može podmiriti troškove smještaja u ustanovu, zadržava pravo da samostalno raspolaže svojim prihodima.

(4) Ako korisnik koji ima imovinu, koristi uslugu smještaja u javnu ustanovu, može učestvovati u troškovima usluge zaključivanjem ugovora o doživotnom izdržavanju sa pružaocem usluge.

(5) Bliže uslove o kriterijumima i mjerilima za učešće korisnika, roditelja odnosno srodnika u plaćanju troškova usluga koje obezbjeđuje država propisuje nadležni organ državne uprave.

(6) Bliže uslove o kriterijumima i mjerilima za učešće korisnika, roditelja odnosno srodnika u plaćanju troškova usluga koje obezbjeđuje opština propisuje nadležni organ opštine.”.

Član 23

U članu 160 poslije stave 1 dodaje se novi stav koji glasi:

“Za lica iz člana 158 stav 4 ovog zakona sredstva za troškove usluge smještaja obezbjeđuje država.”.

Član 24

Posle člana 171 dodaje se novi koji glasi:

Osnivanje centra za hraniteljstvo i porodični smještaj

Član 171a

Odluka o osnivanju centara za hraniteljstvo i porodični smještaj donijeće se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Odluka o osnivanju ustanove za zaštitu od seksualnog nasilja djece i odraslih i starih lica donijeće se u roku od osam mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 25

Poslije člana 173 dodaje se novi član 173a koji glasi:

“Licenca za obavljanje djelatnosti pružanja usluge hraniteljstvo i porodični smještaj

Član 173a

„Licencu za obavljanje djelatnosti pružanja usluge hraniteljstvo i porodični smještaj izdaje centar za socijalnu rad na period od dvije godine, do početka rada centra za hraniteljstvo i porodični smještaj.”.

Član 26

U članu 176c posle stava 1 dodaju se dva nova stava koja glase:

„Korisnici prava usluge smještaja u javnim ustanovama koji su ostvarili pravo na osnovu neposrednog ugovaranja po propisima koji su važili do početka primjene ovog zakona nastavljaju sa korišćenjem tog prava.“

Član 27

Stupanje na snagu

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Obrazloženje

I. Ustavni osnov

Ustavni osnov za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti sadržan je u odredbama Ustava Crne Gore kojima se jamči pravo na socijalnu sigurnost, posebna zaštita porodice, djece, osoba sa invaliditetom i starih lica, kao i obaveza države da obezbjeđuje socijalnu pravdu i jednakost pred zakonom.

II. Razlozi za donošenje zakona

Razlozi za donošenje Izmejnina i dopuna Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti su dalje unapređenje sistema socijalne i dječje zaštite, u skladu sa savremenim standardima i potrebama korisnika; preciziranje i korisnika prava za dječji dodatak; podsticanje zapošljavanja kroz stalne sezonske poslove, bez prestanka prava na materijalno obezbjeđenje; uvođenje Barnahus modela radi unapređenja zaštite djece žrtava i svjedoka seksualnog nasilja i eksploatacije; eforma sistema usluga socijalne i dječje zaštite, kroz jasnije definisanje vrsta usluga, standarda i integrisanog pristupa; osnivanje centra za hraniteljstvo i porodični smještaj radi profesionalizacije i unapređenja kvaliteta hraniteljstva I porodičnog smještaja; osnivanje ustanove za zaštitu od seksualnog nasilja djece i odraslih i starih lica; unapređenje finansiranja usluga socijalne i dječje zaštite, uključujući preciziranje nadležnosti države i opština; finansiranje informacionog sistema socijalnog staranja; uređenje pitanja licenciranja pružalaca usluge hraniteljstvo i porodični smještaj.

Važeći normativni okvir pokazao je potrebu za dodatnim preciziranjem određenih instituta, posebno u dijelu organizacije i finansiranja usluga, zaštite najranjivijih kategorija korisnika, kao i u dijelu jačanja institucionalnih kapaciteta sistema.

III. Objašnjenje osnovnih pravnih instituta i pojedinih rješenja

1. Proširenje definicije korisnika (član 1)

Uvodi se nova kategorija – porodica kojoj je usljed posebnih okolnosti i socijalnog rizika potreban odgovarajući oblik zaštite. Na ovaj način omogućava se fleksibilniji i preventivni pristup zaštiti porodice.

2. Podsticanje zapošljavanja – stalni sezonski poslovi (čl. 2, 3 i 5)

Izmjenama više članova zakona precizira se da zaključivanje ugovora o radu na stalnim sezonskim poslovima ne dovodi do automatskog gubitka prava iz sistema socijalne i dječje zaštite. Cilj je: podsticanje aktivacije radno sposobnih korisnika, smanjenje rizika od socijalne zavisnosti i podrška tržištu rada.

3. Uvođenje Barnahus modela i osnivanje posebne javne ustanove za zaštitu od seksualnog nasilja djece, odraslih i starih lica (čl. 2, 11 i 14)

Takođe, uvodi se Barnahus model kao multidisciplinarni, djetetu prilagođen pristup u radu sa djecom žrtvama i svjedocima seksualnog nasilja i eksploatacije, kao i odraslih i starih lica koja su žrtave seksualnog nasilja i eksploatacije. Model podrazumijeva objedinjavanje usluga socijalne zaštite, zdravstva, pravosuđa i policije na jednom mjestu, čime se smanjuje retraumatizacija, ubrzava postupak i obezbjeđuje efikasnija zaštita i pristup pravdi. Zakonom se predviđa i osnivanje posebne javne ustanove za zaštitu od seksualnog nasilja djece, odraslih i starih lica.

4. Preciziranje i korisnika prava za dječji dodatak (član 6)

Dijete korisnik lične invalidnine ostvaruje pravo na dodatak za djecu do navršene 18. godine života, a ako je na redovnom školovanju u srednjoj školi, do kraja roka propisanog za to školovanje.

5. Reforma sistema usluga (član 7)

Normativno se definišu vrste usluga kroz četiri osnovne grupe:

1. Podrška za život u zajednici
2. Savjetodavne usluge
3. Smještaj
4. Druge usluge

Uvodi se precizno normiranje usluga: dnevni boravak,

- personalne asistencije,
- ličnog pratioca,
- stanovanja uz podršku,
- socijalnog mentorstva,
- intenzivne podrške porodici,
- predah smještaja.

Poseban akcenat stavljen je na **deinstitucionalizaciju** i podršku životu u zajednici.

---

6. Osnivanje Centra za hraniteljstvo i porodični smještaj

Uspostavlja se specijalizovana institucija koja će:

- vršiti procjenu podobnosti hranitelja,
- sprovoditi obuku,
- izdavati licence,
- pružati stručnu podršku.

Ovim rješenjem obezbjeđuje se profesionalizacija sistema hraniteljstva i podizanje kvaliteta zaštite djece bez roditeljskog štaranja.

---

7. Integrisani pristup u pružanju usluga

Uvodi se obaveza zaključivanja sporazuma i protokola o saradnji između nadležnih organa, radi koordinisanog djelovanja.

Ovim se sistem čini funkcionalnijim i efikasnijim, posebno u hitnim i kriznim situacijama.

---

8. Finansiranje sistema (član 167 i novi čl. 154a i 154b)

Precizira se:

- podjela nadležnosti između države i jedinica lokalne samouprave,
- model sufinansiranja u zavisnosti od stepena razvijenosti opštine,
- finansiranje inovativnih usluga,
- finansiranje ISSS e-Socijala sistema.

Ovim se obezbjeđuje stabilniji i predvidljiviji finansijski okvir.

---

9. Učešće u troškovima usluga

Detaljno se uređuje pitanje učešća korisnika i srodnika u plaćanju usluga, uz precizno navođenje primanja koja se ne smatraju prihodom, čime se dodatno štite najugroženije kategorije.

---

10. Upravljanje ustanovama

Uvodi se institut vršioca dužnosti direktora, preciziraju se nadležnosti centara za socijalni rad, kao i posebna pravila neposrednog ugovaranja do 20% smještajnih kapaciteta u ustanovama za odrasle i stare.

IV. Procjena finansijskih sredstava

Za sprovođenje ovog zakona biće potrebno obezbijediti dodatna sredstva u budžetu države, naročito za:

- osnivanje Centra za hraniteljstvo i porodični smještaj,
- osnivanje javne ustanove za zaštitu od seksualnog nasilja,
- finansiranje novih usluga (stanovanje uz podršku, socijalno mentorstvo, intenzivna podrška porodici),
- razvoj i održavanje ISSS e-Socijala sistema.

Dio sredstava obezbjeđivaće se preraspodjelom postojećih budžetskih sredstava, a dio kroz postepenu implementaciju zakona.

V. Razlozi za stupanje na snagu

Predlaže se da zakon stupi na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“, radi obezbjeđenja pravne sigurnosti i pravovremene pripreme za sprovođenje novih rješenja.

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ	Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije
NAZIV PROPISA	Predlog zakona o izmjenama i dopunama zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti

1. Definisanje problema

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

Definisanje problema

Važeći Zakon o socijalnoj i dječjoj zaštiti, iako je u prethodnom periodu unapređivan, pokazao je određene normativne i sistemske nedostatke koji utiču na efikasnost, dostupnost i kvalitet zaštite korisnika.

Predložene izmjene i dopune imaju za cilj da riješe sljedeće ključne probleme:

- Nedovoljno podsticajan normativni okvir za radnu aktivaciju korisnika kroz stalne sezonske poslove
- Nepostojanje normativnog okvira za integrisani pristup u pružanju usluga
- Nepostojanje ustanove za razvoj i unapređenje hraniteljstva i porodičnog smještaja
- Nepostojanje ustanove za podršku djeci, odraslim i stranim ljudima žrtvama seksualnog nasilja
- Nedovoljno integrisan pristup u radu sa djecom i odraslim i starim licima žrtvama seksualnog nasilja
- Neadekvatna teritorijalna pokrivenost uslugama podrške za život u zajednici
- Nepovoljno definisano učešće korisnika u troškovima usluga socijalne i dječje zaštite u skladu sa potrebama korisnika
- Nepostojanje preciznog, funkcionalnog i održivog sistema finansiranja usluga sa državnog nivoa i nivoa jedinica lokalne samouprave
- Nepostojanje zakonskog osnova za finansiranje informacionog sistema

Važeći normativni okvir pokazao je potrebu za dodatnim preciziranjem određenih instituta, posebno u dijelu finansiranja usluga, zaštite najranjivijih kategorija korisnika, kao i u dijelu jačanja institucionalnih kapaciteta sistema.

Uzroci identifikovanih problema su višestruki:

- Postojeća zakonska rješenja nijesu dovoljno podsticala korisnike na uključivanje u tržište rada na sezonskim poslovima bez rizika gubitka prava na materijalno obezbeđenje porodice.
- Postojeći normativni okvir nije sistematizovao usluge prema njihovoj svrsi i funkciji.
- Ograničeni institucionalni kapaciteti za razvoj hraniteljstva i porodičnog smještaja.
- Nedostatak formalno uspostavljenog multidisciplinarnog modela rada sa djecom i odraslim i starim licima žrtvama seksualnog nasilja.

- Nejasna podjela obaveza države i opština u finansiranju usluga socijalne i dječje zaštite.
- Ne primjenjuje se holistički pristup procjeni socio-ekonomskog statusa
- Nedovoljno precizno uređena međusektorska saradnja i nedovoljno uređen model koordinacije između sistema u pružanju usluga u ciju poboljšanja kvaliteta života građana.
- Informacioni sistem nije prepoznat u važećem zakonu

Pored toga, razvoj prakse i rast potreba korisnika prevazišli su postojeći normativni okvir, što je zahtijevalo njegovo sistemsko unapređenje.

Zadržavanje postojećeg stanja ("status quo" opcije) proizvelo bi sljedeće **posljedice**:

- Smanjena motivacija korisnika za prihvatanje sezonskog rada zbog bojazni od gubitka prava.
- Neujednačen kvalitet i dostupnost usluga u različitim opštinama.
- Nerazvijenost usluga koje podržavaju život u zajednici.
- Nepovezано i parcijalno pružanje usluga korisnicima u različitim sistemima.
- Nedovoljno razvijene usluge podrške porodici, što povećava rizik od izdvajanja djece iz porodice.
- Produžena institucionalizacija pojedinih kategorija korisnika.
- Nedovoljno razvijen proces deinstitutionalizacije i prevencije institucionalizacije.
- Finansijsko opterećenje korisnika i porodica čije potrebe zahtijevaju veću podršku kroz jednu ili više usluga.
- Nedovoljno koordinisano postupanje nadležnih organa u slučajevima seksualnog nasilja nad djecom i odraslim i starim licima.
- Administrativne i finansijske nejasnoće u pogledu obezbjeđivanja sredstava za usluge.
- Nedovoljna profesionalizacija sistema hraniteljstva.
- Neefikasno upravljanje podacima, otežano donošenje odluka i povećani administrativni i finansijski troškovi zbog nepostojanja finansiranja informacionog sistema

Ove posljedice direktno utiču na kvalitet života korisnika i efikasnost sistema socijalne i dječje zaštite i nisu u skladu sa modelom ljudskih prava.

Posljedice se odnose i na nemogućnost ostvarivanja planirane mjere 3.1.3 iz Reformske agende Crne Gore 2024-2027 za Instrument EU za reforme i rast o obezbjeđivanju najmanje tri usluge koje su dostupne građanima u skladu sa njihovim potrebama u svakoj jedinici lokalne samouprave do 2027. godine.

Direktno pogođeni subjekti:

- Djeca bez roditeljskog staranja.
- Djeca žrtve i svjedoci seksualnog nasilja.
- Odrasla i stara lica žrtve seksualnog nasilja
- Djeca sa smetnjama u razvoju odnosno invaliditetom.
- Lica sa invaliditetom
- Porodice u stanju socijalnog rizika.
- Odrasla i stara lica bez adekvatne podrške.
- Korisnici materijalnog obezbjeđenja koji žele da se uključe u sezonski rad.

Oštećenje se ogleda u:

- ograničenom pristupu uslugama,
- produženom boravku u institucionalnom smještaju što je u suprotnosti sa modelom ljudskih prava,

- nedovoljnoj podršci porodici u kriznim situacijama,
- riziku od dodatne retraumatizacije djece u postupcima zaštite,
- riziku od dodatne retraumatizacije žrtava seksualnog nasilja,
- pravnoj i finansijskoj nesigurnosti.

Ukoliko bi se zadržalo postojeće zakonsko rješenje **problem bi evoluirao bez promjene propisa (status quo opcija):**

- Korisnici bi ostajali u stanju pasivne zavisnosti od sistema, bez adekvatnih podsticaja za radnu aktivaciju.
- Nastavila bi se neujednačena praksa u pružanju usluga.
- Proces deinstitucionalizacije bi bio usporen.
- Prevencija institucionalizacije se ne bi sprovodila.
- Korisnici ne bi koristili usluge koje su im potrebne za život u zajednici.
- Hraniteljstvo bi ostalo nedovoljno profesionalizovano.
- Djeca, odrasla i stara lica žrtve seksualnog nasilja i dalje bi prolazila kroz višestruke, neusklađene procedure, uz rizik od dodatne traumatizacije.
- Informacioni sistem koji je razvijen bi postao nefunkcionalan.

Status quo bi dugoročno doveo do rasta troškova institucionalne zaštite, uz istovremeno nedovoljno unapređenje kvaliteta života korisnika.

2. Ciljevi

- **Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?**
- **Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.**

Predloženim Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti postižu se sljedeći ciljevi:

Unapređenje sistema usluga socijalne i dječje zaštite kroz jasno normiranje vrsta usluga precizno definisanje sadržaja i švrhe pojedinih usluga, uvođenje i normativno uređivanje novih usluga
Jačanje deinstitucionalizacije i prevencije institucionalizacije kroz razvoj usluga podrške za život u zajednici, jačanje podrške porodici radi sprječavanja izdvajanja djece iz porodice i ograničavanje smještaja djece mlađe od sedam godina u ustanove, osim u izuzetnim slučajevima.

Profesionalizacija i unapređenje hraniteljstva i porodičnog smještaja kroz osnivanje Centra za hraniteljstvo i porodični smještaj, uvođenje jasnih kriterijuma za procjenu, obuku i licenciranje pružalaca usluga, jačanje stručne podrške hraniteljima i korisnicima sa ciljem podizanje kvaliteta zaštite djece bez roditeljskog staranja i lica kojima je potreban porodični smještaj.

Unapređenje zaštite djece i drugih žrtava seksualnog nasilja kroz uvođenje Barnahus modela kao integrisanog, multidisciplinarnog pristupa i osnivanje posebne javne ustanove za zaštitu djece, odraslih i starih lica žrtava seksualnog nasilja i eksploatacije, smanjenje retraumatizacije i unapređenje pristupa pravdi.

Uspostavljanje integrisanog pristupa u pružanju usluga kroz normativno uređivanje saradnje, koordinacije, finnasiranja i razmjene podataka između relevantnih sektora radi obezbjeđivanja cjelovite podrške korisnicima.

Podsticanje radne aktivacije korisnika kroz omogućavanje zaključivanja ugovora o radu na stalnim sezonskim poslovima bez automatskog gubitka prava iz sistema socijalne zaštite

Unapređenje finansiranja i upravljanja sistemom socijalne i dječje zaštite kroz preciziranje nadležnosti države i jedinica lokalne samouprave u finansiranju usluga, uvođenje modela sufinansiranja u zavisnosti od stepena razvijenosti opštine, finansiranje informacionog sistema

socijalne i dječje zaštite i uređenje pitanja upravljanja ustanovama i instituta vršioca dužnosti direktora.

Zakon o izmjenama i dopunama zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti je usklađen i sa sljedećim programima i strategijama:

- Program pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji (PPCG) 2026–2027.
- Reformska agenda Crne Gore 2024-2027.
- Srednjoročni program rada Vlade 2024-2027.
- Strategija za zaštitu lica sa invaliditetom od diskriminacije i promociju jednakosti za 2022-2027. godinu
- Nacionalna strategija održivog razvoja Crne Gore do 2030. godine
- Nacionalna strategija rodne ravnopravnosti 2025. do 2029.godine
- Strategija razvoja socijalne i dječje zaštite za period od 2025. do 2028. godine
- Strategija deinstitucionalizacije za period od 2025. do 2028. godine

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).
- Obrazložiti preferiranu opciju?

Status quo opcija nije prihvatljiva opcija jer ne bi omogućila rješavanje normativnih nedorečenosti, uvođenje integrisanog pristupa, jačanje deinstitucionalizacije niti profesionalizaciju hraniteljstva. Zadržala bi se neujednačena praksa i ograničena efikasnost sistema. Neregulatorna opcija podrazumijeva unapređenje sistema kroz podzakonske akte, smjernice, obuke i administrativne mjere, bez izmjena zakona. Ova opcija nije dovoljna, jer se ključna pitanja (integrisani pristup, osnivanje novih institucija, finansiranje, licenciranje i nadležnosti) ne mogu sistemski urediti bez izmjena zakona.

Status quo i neregulatorne mjere ne bi omogućile postizanje ciljeva niti usklađivanje sa strateškim dokumentima i obavezama u procesu pristupanja Evropskoj uniji.

Preferirana opcija je regulatorna opcija i podrazumijeva donošenje izmjena i dopuna Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti, kojima se preciziraju vrste usluga, uvodi integrisani pristup, profesionalizuje hraniteljstvo, unapređuje zaštita žrtava nasilja i precizira finansiranje sistema od strane države i jedinica lokalnih samouprava.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektno.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima)
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti,
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija;
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

Zakon će imati značajan pozitivan uticaj na korisnike socijalne i dječje zaštite, posebno djecu, osobe sa invaliditetom, starija lica i porodice u riziku, kroz unapređenje sistema usluga, jačanje podrške za život u zajednici i preciznije definisanje prava i procedura. Jasnije normiranje usluga i uvođenje integrisanog pristupa u pružanju usluga doprinijeće većoj dostupnosti, kvalitetu i ujednačenosti zaštite na teritoriji cijele države.

Unapređenjem savjetodavnih usluga, razvojem podrške porodici i jačanjem hraniteljstva dodatno se doprinosi prevenciji institucionalizacije i očuvanju porodičnog okruženja. Uvođenjem multidisciplinarnog pristupa u zaštiti žrtava nasilja obezbjeđuje se efikasnija i sveobuhvatnija podrška korisnicima.

Zakon će imati pozitivan efekat na jedinice lokalne samouprave i pružaoce usluga kroz jasnije definisane nadležnosti, standarde i model finansiranja, čime se povećava pravna sigurnost i transparentnost sistema.

Propis neće imati negativne uticaje na građane niti će uvoditi nove fiskalne obaveze za privredu. Ne očekuju se dodatni troškovi za male i srednje preduzetnike.

Primjena zakona zahtijeva određena budžetska sredstva za unapređenje sistema usluga i institucionalne kapacitete, ali se očekuje da će dugoročno doprinijeti racionalnijem korišćenju resursa i smanjenju troškova institucionalne zaštite.

Propis neće stvarati nove biznis barijere niti narušavati tržišnu konkurenciju. Naprotiv, omogućava uključivanje različitih pružalaca usluga kroz javne pozive i partnerstva.

Donošenjem zakona unaprijediće se organizacija sistema i smanjiti administrativne nejasnoće kroz jasnije procedure, podjelu nadležnosti i koordinisano djelovanje institucija, što će doprinijeti efikasnijem funkcionisanju sistema socijalne i dječje zaštite.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?;
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti;
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti;
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijedena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?;
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteći finansijske obaveze?;
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?;
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda;
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti;
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?;

- Da li su dobijene primjedbe implementirane u tekst propisa? obrazložiti.

Potrebno je dodatno obezbjeđivanje sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa.

Urađena je procjena troškova za 2026. 2027. i 2028. godina i sledeće godine)

Procenjeni troškovi po kategorijama i po godinama

Izdaci	Godina 1 – 2026.	Godina 2 - 2027.	Godina 3 – 2028. i sledeće godine
Centar za hraniteljstvo i porodični smještaj	55.000,00	320.000,00	320.000,00
Ustanova za zaštitu od seksualnog nasilja djece i odraslih i starih lica	50.000,00	550.000,00	550.000,00
Intenzivna podrška porodicama	15.000,00	25.000,00	35.000,00
Socijalno mentorstvo	15.000,00	25.000,00	35.000,00
Predah smještaj	20.000,00	100.000,00	150.000,00
Informacioni sistem	0,00	0,00	500.000,00
Ukupno	155.000,00	1.020.000,00	1.590.000,00

Nacrtom zakona je predviđeno da će odluka o osnivanju Centra za hraniteljstvo i porodični smještaj donijeti u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, pa su za 2026. godinu planirana sredstva samo za dva mjeseca. Odluka o osnivanju ustanove za zaštitu od seksualnog nasilja djece i odraslih i starih lica donijeće se u roku od osam mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona pa su za 2026. godinu planirana samo sredstva za pripremu za otvaranje Centra.

Sredstva za funkcionisanje informacionog sistema su već obezbijeđena u budžetu za 2026. a koristiće se i u 2027. godini. Ovaj projekat sprovodi MSSD i UNDP. Zato su procijenjeni troškovi samo za 2028. i naredne godine.

Radna aktivacija korisnika kroz stalne sezonske poslove neće imati fiskalni uticaj jer ovi korisnici već koriste materijalno obezbjeđenje porodice. Dugoročno ovo će imati pozitivan uticaj jer će se smanjiti broj korisnika materijalnog obezbjeđenja porodice.

Uvođenje integrisanog pristupa u pružanju usluga trenutno nema fiskalni uticaj.

Dugoročno ove izmjene i dopune zakona će doprinijeti smanjenju novčanih davanja iz budžeta MSSD za usluge podrške za život u zajednici zato što država učestvuje u finansiranju usluga ako se: jedinica lokalne samouprave u listi stepena razvijenosti jedinice lokalne samouprave nalazi u prvoj grupi u iznosu od 100%; u drugoj grupi u iznosu od 80%; u trećoj grupi u iznosu od 70% i u četvrtoj grupi u iznosu od 60%.

Nacrtom izmjena i dopuna zakona predviđeno je da se za uslugu stanovanje uz podršku, svratište, intenzivna podrška porodici i socijalno mentorstvo sredstva obezbjeđuju u budžetu države

Potrebno je kontinuirano obezbjeđivanje sredstava.

Implementacijom propisa ne proizilaze međunarodne finansijske obaveze.

Neophodna sredstva nisu obezbijeđena i potrebno je planirati ova sredstva rebalansom budžeta.

Nije predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteći nove finansijske obaveze.

Implementacijom propisa neće se ostvariti prihod za budžet Crne Gore.

Metodologija koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda je metodologija planiranja po vrstama troškova. Ovu metodologiju smo koristili jer je naročito pogodna za početne faze finansijskog planiranja, a ovim izmjenama se uvode nove usluge i nove ustanove.

Postojali su problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda novih ustanova pa je obračun zarada rađen uz pretpostavku o mogućem broju zaposlenih.

Tokom izrade RIA obrasca uvažene su sve sugestije Ministarstva finansija u procesu usaglašavanja.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertiza i ako da, kako;
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije);
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predložili i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni, obrazložiti

Ekspertsku pomoć prilikom izrade teksta Nacrta zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti pružili su Vesna Simović Zvicer i Vladan Jovanović angažovani od strane UNDP i UNICEF-a. Tokom izrade ovih izmjena i dopuna korišćeni su predlozi iz Nacrta zakona i nisu bili uključeni konsultanti.

Za potrebe izrade Nacrta zakona osnovana je radna grupa koju između ostalog čine predstavnici resornih ministarstava, predstavnici ostalih relevantnih institucija kao i NVO sektora. Za potrebe izrade Zakona o izmjenama i dopunama zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti nije osnovana radna grupa.

Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije je tokom konsultacija sa Sekretarijatom za zakonodavstvo izradilo Predlog zakona o izmjenama i dopunama zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti. Sekretarijat za zakonodavstvo je dao pozitivno mišljenje na Predlog zakona.

Saglasnost na Predlog zakona su dali:

- Ministarstvo pravde uopšteno i za CPL obrazac;
- Ministarstvo finansija;
- Ministarstvo javne uprave;
- Ministarstvo evropskih poslova;
- Generalni sekretarijat Vlade (SPSD obrazac);
- Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija
- Ministarstvo zdravlja
- Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga
- Ministarstvo kulture
- Ministarstvo sporta i mladih

7: Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

Potencijalne prepreke za implementaciju propisa odnose se prvenstveno na ograničene kadrovske i stručne kapacitete na lokalnom nivou, neujednačenu razvijenost opština, potrebu za dodatnim obukama stručnih radnika, kao i organizacione izazove u uspostavljanju novih institucionalnih rješenja i integrisanog pristupa u pružanju usluga.

Radi uspješne primjene propisa biće donijeti odgovarajući podzakonski akti, sprovedene obuke za stručne radnike i pružaoce usluga, ojačana međuinstitucionalna saradnja kroz protokole i sporazume, te unaprijeđen informacioni sistem socijalne i dječje zaštite, uz planirano budžetsko prilagođavanje.

Ispunjenje ciljeva zakona mjeriće se na osnovu sljedećih indikatora:

- Broj djece koja ostvaruju pravo na dodatak za djecu po preciziranim kategorijama korisnika
- Povećanje stope radne aktivacije korisnika prava
- Broj korisnika materijalnog obezbjeđenja koji su zaključili ugovor o radu na stalnim sezonskim poslovima.
- Broj i dostupnost usluga podrške za život u zajednici.
- Broj jedinica lokalne samouprave koje imaju najmanje tri usluge u zajednici u skladu sa potrebama korisnika
- Smanjenje broja korisnika u institucionalnom smještaju, posebno djece.
- Povećanje broja hraniteljskih porodica i porodičnih smještaja.
- Broj korisnika obuhvaćenih savjetodavnim i preventivnim uslugama.
- Vrijeme postupanja i stepen koordinacije u slučajevima koji zahtijevaju integrisani pristup
- Zadovoljstvo korisnika kvalitetom pruženih usluga.
- Broj obrađenih predmeta kroz informacioni sistem.
- Stepem razmjene podataka između institucija kroz informacioni sistem.
- Odnos planiranih i realizovanih budžetskih sredstava za usluge socijalne i dječje zaštite na nivou države i jedinica lokalne samouprave.

Za monitoring i evaluaciju biće zaduženo nadležno ministarstvo.

Datum i mjesto

Podgorica, 23. 2. 2026. god.

Starješina

Damir Gutić

Damir Gutić